

"СРБИЈА ТРАНСПОРТ" А

Бр. 128/2012

Датум 10.09.2012 г.
БЕОГРАД, ПОЕНКАРЕОВА

Влада Републике Србије
Кабинет Министра саобраћаја

Београд, Немањина 22-26

Београд 10.09.2012.год.

Predmet : **Zahtev za hitno preduzimanje mera koje će doprineti održivom poslovanju privrednih subjekata koji obavljaju prevoz putnika u drumskom saobraćaju**

Poštovani,

Neophodno je preduzeti mere u delatnosti prevoza putnika u drumskom saobraćaju koje će stvoriti zakonit konkurentan tržišni ambijent jednak za sve privrednike koji se bave delatnošću javnog prevoza putnika u drumskom saobraćaju i time obezbediti veći prihod u budžet uz olakšice legalnim privrednicima.

Svedoci smo izuzetno teškog perioda poslovanja, koje se može nazvati: dramatičnim. Problemi u drumskom saobraćaju jesu toliko veliki i brojni, te je naše insistiranje usmereno ka tome da je neophodno da Vlada Republike Srbije kratkoročno preduzme hitne i vanredne mere za ublažavanje posledica ekonomske krize u delatnosti drumskog saobraćaja.

Sve uređene svetske i evropske zemlje imaju Ministarstva saobraćaja kao posebno ministarstvo. Izražavamo veliko zadovoljstvo što sada i Vlada Republike Srbije u svom sastavu ima Ministarstvo saobraćaja, kao instituta koji se bavi uređenjem poslovnog ambijenta u kome posluju legalni privredni subjekti koji posluju u skladu sa zakonom i plaćaju svoje obaveze, kao i unapređenja saobraćaja kao privredne grane. Imajući u vidu socijalni karakter drumskog prevoza putnika, neophodno je stvaranje tržišnog ambijenta sa istim uslovima za sve.

Siva ekonomija u drumskom prevozu putnika je prioritetan i izuzetno veliki problem koji se dugo ističe kao najvažniji a procena je da siva ekonomija učestvuje sa preko 45% prometa, te urušava poslovanje preduzeća, bezbednost saobraćaja i standard zaposlenih.

Broj putnika se smanjuje, cene saobraćajnih usluga su niske, prihodi nedovoljni, nenaplaćena potraživanja dodatno otežavaju poslovanje, neuređeno tržište uz nelojalnu konkurenciju i izuzetno izražena siva ekonomija uz nerealno neekonomske kamate poslovnih banaka, s jedne strane i ogroman rast cena i troškova poslovanja a posebno nafte, dovode privredne subjekte drumskog saobraćaja u neodrživu poslovnu situaciju.

Imajući u vidu da se redovi vožnje u međumjesnom saobraćaju overavaju svake godine na period od godinu dana i da registraciju redova vožnje vrši Ministarstvo saobraćaja, moguće je potpuno precizno imati uvid u obim poslovanja privrednih subjekata koji obavljaju javni linijski međumjesni saobraćaj. Za obavljanje registrovanih i overenih redova vožnje svaki prevoznik ostvaruje kilometražu po osnovu koje je neophodno da napravi troškove. Obzirom da se javni linijski međumjesni saobraćaj obavlja autobusima, to je moguće izračunati cenu koštanja rada neophodnu da bi se obavili registrovani i overeni redovi vožnje za svakog prevoznika. Poslovno udruženje drumskog saobraćaja "Srbijatransport", već dugi niz godina prati cene i analizira strukture troškova poslovanja u drumskom saobraćaju, te sve postoveće analize mogu biti korišćene za donošenje kvalitetne odluke.

Najnižu cenu međumjesnog prevoza po putnom kilometru na osnovu cene koštanja u javnom drumskom prevozu putnika, potrebno je primeniti i u vanlinijskom saobraćaju, kao i u posebnom prevozu u smislu minimalne fakturisane cene i po tom osnovu obračunatog i plaćenog PDV.

Ovo je jedna od veoma bitnih mera koje bi bile preduzete za regulisanje tržišnog ambijenta u javnom prevozu putnika u drumskom saobraćaju.

Ukazujemo da sada postoji mnogo mogućnosti za nezakonitosti u ovoj oblasti:

- Karte se samovoljno štampaju i ne postoji nikakva kontrola proizvodnje karata;
- Postoje indicije da mnoge firme imaju duple depoe karata, te se tako ne prikazuju prihodi;
- Ne prikazivanjem prihoda vrši se utaja poreza, te tako nezakonitim radom ostvaruje se povoljniji položaj na tržištu.
- Ukoliko se posluje na takav način i ne prikazuje deo prihoda (uzimanjem novca od pazara u sivi fond firme) nastaje akumulacija keša, koji dalje služi za plaćanje radnika i vozača koji rade na crno.
- Ne plaćanjem zaposlenih na regularan način i ne izmirenjem obaveza za zaposlene (koji iznose oko 60%), poslodavci ostvaruju dodatne netržišne bonitete.
- Takvim zloupotrebama pojedini prevoznici stvaraju preduslove da na tržištu primenjuju damping cene svojih usluga i predstavljaju nelojalnu konkurenciju, urušavajući saobraćajnu delatnost u celini.

Poštovani, smatram da smo Vam ukazali na potrebu i opravdanost da Vlada Republike Srbije utvrdi najnižu cenu međumjesnog prevoza po putnom kilometru na osnovu cene koštanja u javnom drumskom prevozu putnika a na predlog ministarstva nadležnog za poslove trgovine.

Akciza na dizel i euro dizel je u ovom trenutku jedan od instrumenata kojim je moguće olakšati položaj prevoznika. U Ministarstvu Privrede i finansija je pokrenuta inicijativa za preduzimanje hitne, vanredne mere koja se odnosi na refakciju akciza za dizel i eurodizel gorivo koje se koristi za javni linijski prevoz putnika.

Refakcija za gorivo bi se naplaćivala isključivo umanjenjem doprinosa na isplaćene zarade za mesec u kojem je nabavljeno gorivo za obavljanje delatnosti, s tim što bi se period važenja refakcije ograničio na maksimalnih 60 dana. Tako bi prevoznici bili stimulisani da redovno isplaćuju zarade zaposlenima, jer bi bili stimulisani refakcijom za akcizu na dizel gorivo.

Ogroman problem preduzeća koja se bave prevozom putnika je vezan za naplatu potraživanja, posebno od lokalnih samouprava. Nagomilani dugovi su uglavnom za prevoz đaka osnovnih škola. U Srbiji se 90% prevoznika bavi nekom vrstom komunalne delatnosti. Strašan (ogroman) problem je naplate potraživanja od lokalnih samouprava i to prvenstveno za prevoz učenika u osnovne škole. Ovaj problem dovodi preduzeća u vanredno tešku finansijsku situaciju.

Neophodno je:

Da se donese novi Zakon o prevozu putnika u drumskom saobraćaju. Postojeći zakon ima dosta manjkavosti, nedostataka i klauzula koje se ne primenjuju.

Da resorno ministarstvo donese plan konkretnih aktivnosti a da se kratkoročno vide konkretni rezultati i efekti.

Jedan od velikih problema je rad saobraćajne inspekcije, komunalne policije, i kontrola rada u saobraćaju. Preko 80% uzroka sive ekonomije leži u nekvalitetnom radu saobraćajnih inspektora, posebno na lokalnom nivou (u gradovima i opštinama, gde ima preko 250 saobraćajnih inspektora) i ne postojanja kvalitetne komunikacije između republičkog i lokalnog nivoa inspeksijskog nadzora. Neophodna je stručna i funkcionalna veza lokalne inspekcije sa republičkom saobraćajnom inspekcijom a sa jasnim definisanjem ciljeva i jasnom koordinacijom zajedničkog rada i konkretne stručne odgovornosti.

Efikasnost sudova za prekršaje je zabrinjavajuća, te veliki broj predmeta iz sive ekonomije završava kao zastareo. U tom smislu, neizricanjem kazni za nezakonito delovanje ne postoje sankcije ni za očigledno evidentiran nezakonit rad u oblasti drumskog saobraćaja, a inspeksijski organi na lokalnom i republičkom nivou se dodatno deskredituju i omalovažavaju.

Neophodno je hitno sprečiti neloyalnu konkurenciju u putničkom saobraćaju tako da neki prevoznici voze po damping cenama (bez PDVa), uzimajući keš novac, ne evidentirajući pazare i izbegavajući plaćanje PDV-a. Oni, dalje, angažuju radnike koje isplaćuju u kešu ili isplaćuju plate po minimalnom iznosu a drugi deo daju u gotovom novcu čime nanose čtetu državi a sebe nezakonito i netržišno dovode u neopravdano povoljniji položaj na tržištu.

Grupacija za saobraćaj Privredne Komore Srbije je podržala inicijativu za definisanje komunalne delatnosti saobraćaja sa aspekta saobraćajne struke, a ne sa aspekta administrativnih granica, što bi trebalo da bude regulisano posebnim Pravilnikom Ministarstva saobraćaja. Ovime bi trebalo značajniju pažnju posvetiti gradskom i prigradskom saobraćaju uz definisanje karaktera komunalne delatnosti u međumesnom saobraćajau. Prevoz putnika u međumesnom drumskom saobraćaju u Republici Srbiji pored javne ima i komunalnu funkciju, posebno na teritoriji Republike Srbije izvan teritorije Grada Beograda.

Neophodno je poštovanje sada važećih zakona, a odnose se na međunarodni prevoz putnika koji je ugrožen nezakonitim radom pojedinih prevoznika i kombi vozilima, posebno za Beč, Mađarsku i Nemačku. Kombi vozila posluju bez plaćanja ikakvih dažbina u potpuno sivoj zoni poslovanja sa velikim rizicima sa aspekta bezbednosti saobraćaja. Zakonom je jasno precizirano da je ovakav prevoz putnika u međunarodnom saobraćaju zabranjen. Služba carina može lako identifikovati nelegalne prevoznike i biti podrška radu inspeksijskih organa.

Postoji opravdana potreba i obaveza Vlade Republike Srbije za potpunu primenu člana 23 Zakona o prevozu u drumskom saobraćaju, te da se jasno definiše cenovna regulativa i da Vlada utvrdi najnižu cenu međumesnog prevoza po putnom kilometru na osnovu cene koštanja u javnom drumskom prevozu putnika, na predlog ministarstva nadležnog za poslove trgovine. Ovakava utvrđena cena bi kao minimalna cena koštanja bila minimalna osnovica za plaćanje PDV-a privrednog subjekta za poslove prevoza putnika u javnom linijskom prevozu putnika po registrovanim redovima vožnje

Smatramo neophodnim da Vlada Republike Srbije formira Savet za transport u kome bi bili uključeni predstavnici privrede predstavnici Privredne Komore Srbije, Privredne Komore Beograda, Poslovnih Udruženja, agencija i predstavnika drugih ministarstava (MUP, Poreska uprava...). Savet bi obavljao poslove definisanja platforme za međunarodno delovanje, priprema za mešovite komisije, usklađivanja rada inspekcijiskog nadzora, definisanje mesta i uloge infrastrukture u transportnom sistemu.

Očekujem Vašu podršku saobraćajnoj delatnosti uopšte kako bi smo uspali da u što kraćem vremenskom periodu iznađemo kvalitetna rešenja u smislu zaštite saobraćajne delatnosti u Srbiji.

Moraju se, hitno, organizovanjem koordinirane aktivnosti više ministarstava, preduzeti konkretne aktivnosti i dati doprinos uređenju saobraćajnog trežišta i stvaranju boljeg životnog ambijenta.

Očekujemo da nas u što kraćem roku pozovete na hitan sastanak na kome bi smo sagledali i razmotili neophodne mere, aktivnosti i cene koštanja u javnom drumskom prevozu putnika kao osnovu za najnižu cenu međumesnog prevoza po putnom kilometru, ali i proceduru primene najniže cene međumesnog prevoza po putnom kilometru u smislu obračuna PDV-a za privredne subjekte koji obavljaju javni linijski prevoz putnika u drumskom saobraćaju.

S Poštovanjem,

Generalni direktor, Goran Aleksić dipl.ing. saobraćaja

Za kontakt : 064/ 6457 431, 064/ 8323 025.

